NIEZBĘDNIK PRAWNY

Terminy i środki odwoławcze

w administracji publicznej

Dane aktualne na dzień 28.09.2026 r.

Masz prawo odwołać się od decyzji każdego urzędu – pod warunkiem, że zrobisz to na czas. Choć przepisy dają nam szerokie możliwości składania skarg, wniosków czy ponagleń, w starciu z administracją liczą się przede wszystkim daty. Spóźnienie choćby o jeden dzień często bezpowrotnie zamyka drogę do obrony Twoich interesów.

Ten poradnik wyjaśnia krok po kroku:

- jakie są podstawowe terminy administracyjne;
- jak prawidłowo liczyć dni;
- jak skutecznie składać odwołania i gdzie kierować pisma;
- co zrobić, gdy urząd milczy lub działa zbyt długo.

Podstawą prawną poradnika są przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego (KPA), Ordynacji podatkowej oraz ustawy o doręczeniach elektronicznych.

I. TERMINY. NAJWAŻNIEJSZA ZASADA: PILNUJ KALENDARZA!

W postępowaniu administracyjnym termin jest często ważniejszy niż sama treść pisma. Jeśli odwołasz się za późno, nie uzupełnisz braków w terminie lub nie odbierzesz pisma, możesz bezpowrotnie utracić możliwość obrony swoich praw.

1) Jak liczy się terminy administracyjne?

- **Początek biegu terminu:** Liczy się od dnia **następnego** po dniu doręczenia pisma. Jeśli odbierzesz decyzję w poniedziałek, pierwszy dzień terminu to wtorek.
- **Koniec terminu:** Jeżeli ostatni dzień przypada w **sobotę, niedzielę lub dzień ustawowo wolny od pracy (święto)**, termin automatycznie przesuwa się na najbliższy dzień roboczy.

2) Najważniejsze terminy dla mieszkańca

RODZAJ SPRAWY	TERMIN
Uzupełnienie braków formalnych (np. brak podpisu na wniosku)	w terminie nie krótszym niż 7 dni
Zażalenie na postanowienie urzędu	7 dni
Odwołanie od decyzji urzędu	14 dni
Skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA)	30 dni

II. KIEDY PISMO UWAŻA SIĘ ZA DORĘCZONE?

Sposób doręczania pism zależy od tego, czy korzystasz z tradycyjnej poczty, czy z systemów elektronicznych (e-Doręczenia, które zastępują stary system ePUAP).

A. Doręczenie osobiste (w dniu odbioru)

Doręczenie następuje w dniu, w którym odbierzesz list od listonosza lub w przypadku awizowania na poczcie albo w urzędzie lub zalogujesz się do swojej skrzynki e-Doręczeń i pobierzesz pismo.

*Przykład: Urząd wysłał pismo elektroniczne 1 czerwca. Logujesz się i odbierasz je 3 czerwca. Doręczenie nastąpiło **3 czerwca** i od tego dnia liczy się termin.*

Uwaga: Jeśli odmówisz przyjęcia pisma uznaje się że doręczone zostało w dniu odmowy jego przyjęcia.

B. Automatyczne doręczenie po 14 dniach (tzw. fikcja doręczenia)

Jeżeli nie odbierzesz przesyłki, może ona zostać uznana za doręczoną z mocy prawa, ale data doręczenia zależy od sposobu doręczenia.

1) List polecony (Kodeks postępowania administracyjnego)

Jeżeli nie odbierzesz listu poleconego mimo dwukrotnego awizowania, pismo uważa się za doręczone z upływem 14. dnia od pierwszego awiza.

Przykład:

- *Pierwsze awizo: 1 czerwca.*
- *Ostatni dzień odbioru przesyłki: 15 czerwca.*
- *Doręczenie następuje 15 czerwca.*
- *Termin na wniesienie odwołania rozpoczyna bieg 16 czerwca.*

2) e-Doręczenia (Ustawa o doręczeniach elektronicznych)

Jeżeli nie odbierzesz pisma w swojej skrzynce e-Doręczeń, korespondencję uznaje się za doręczoną w dniu następującym po upływie 14 dni od dnia wpływu pisma do skrzynki.

Przykład

- *Pismo wpłynęło do skrzynki e-Doręczeń: 1 czerwca.*
- *Upływ 14 dni: 15 czerwca.*
- *Doręczenie następuje 16 czerwca.*
- *Termin na wniesienie odwołania rozpoczyna bieg 17 czerwca.*

Jak sprawdzić, czy urząd wysłał pismo?

Warto regularnie kontrolować:

- **Adres do Doręczeń Elektronicznych (ADE)** w nowym systemie e-Doręczeń
- Skrzynkę **ePUAP** (w okresie przejściowym)
- **Aplikację mObywatel** (powiązaną z usługą powiadomień)
- Tradycyjną skrzynkę na listy

Ważne: Brak odczytania wiadomości lub nieodebranie listu z poczty nie wstrzymuje biegu terminów!

Co zrobić, gdy nie można było odebrać pisma?

Jeśli przekroczysz termin z przyczyn całkowicie od Ciebie niezależnych (np. nagły pobyt w szpitalu, ciężka choroba, katastrofa naturalna), możesz złożyć **wniosek o przywrócenie terminu** (art. 58–60 KPA).

Musisz spełnić dwa warunki jednocześnie:

- Złożyć wniosek w ciągu **7 dni** od ustania przeszkody (np. od dnia wyjścia ze szpitala).
- Do wniosku dołączyć pismo, którego nie udało się złożyć na czas (np. gotowe odwołanie).
- W piśmie należy uprawdopodobnić, że uchybienie nastąpiło bez Twojej winy.

III. TERMINY ZAŁATWIANIA SPRAW PRZEZ URZĄD

Urząd również ma rygorystyczne terminy na wydanie decyzji:

- Sprawa prosta: Niezwłocznie (na podstawie posiadanych dokumentów).
- Sprawa zwykła (wymagająca postępowania wyjaśniającego, np. zasiłek, podatek): Do 1 miesiąca.
- Sprawa szczególnie skomplikowana (np. pozwolenie na budowę, decyzja środowiskowa): Do 2 miesięcy. O stopniu skomplikowania decyduje liczba dowodów, stron postępowania oraz trudność przepisów.
- Postępowanie odwoławcze: Organ wyższego stopnia (np. SKO) powinien rozpatrzyć odwołanie w ciągu 1 miesiąca od momentu, gdy je otrzyma.

Uwaga: Do tych terminów urzędowych nie wlicza się okresów zawieszenia postępowania, czasu trwania mediacji oraz opóźnień wynikających z winy samej strony lub przyczyn niezależnych od urzędu (np. oczekiwanie na opinię zewnętrznego biegłego).

Co musi zrobić urząd, gdy nie zdąży w terminie?

Jeśli urząd nie jest w stanie załatwić sprawy na czas, ma obowiązek zawiadomić Cię o opóźnieniu, podać jego przyczynę, wskazać nowy termin oraz pouczyć o prawie do wniesienia ponaglenia.

Środki prawne na opieszałość urzędu

- Ponaglenie (art. 37 KPA): Możesz je wnieść, gdy urząd milczy (bezczynność) lub prowadzi sprawę dłużej niż to konieczne (przewlekłość). Wnosi się je do organu wyższego stopnia za pośrednictwem urzędu, który spóźnia się ze sprawą.

- **Skarga do WSA:** Jeśli ponaglenie nie przyniesie skutku, masz prawo złożyć skargę na bezczynność urzędu do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Sąd może nakazać urzędowi wydanie decyzji, a w rażących przypadkach ukarać go grzywną.

IV. ŚRODKI ZASKARŻENIA (ODWOŁANIE VS ZAŻALENIE)

O tym, jakie pismo musisz złożyć, decyduje **rodzaj rozstrzygnięcia wydanego przez urząd**, a nie to, jak sam je nazwiesz.

1) Odwołanie (od DECYZJI)

Wnosi się je od **decyzji administracyjnej**, która rozstrzyga sprawę co do istoty (np. odmawia przyznania świadczenia).

- **Podstawa prawna:** art. 127 § 1 KPA
- **Termin:** 14 dni od dnia doręczenia.
- **Gdzie złożyć:** Do organu wyższego stopnia, ale **za pośrednictwem** urzędu, który wydał decyzję.
- *Przykład: Jeśli decyzję wydał Burmistrz, odwołanie adresujesz do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (SKO), ale fizycznie składasz/wysyłasz je do Urzędu Miasta.*
- *Przykłady decyzji: Odmowa zasiłku, ustalenie podatku od nieruchomości, odmowa pozwolenia na budowę.*

2) Zażalenie (od POSTANOWIENIA)

Wnosi się je od **postanowień**, czyli pism technicznych w trakcie sprawy, ale **tylko wtedy, gdy przepisy KPA wprost na to pozwalają**.

- **Podstawa prawna:** art. 141 KPA

- **Termin:** 7 dni od dnia doręczenia.
- **Gdzie złożyć:** Do organu wyższego stopnia za pośrednictwem organu, który wydał postanowienie.
- *Przykłady: Postanowienie o odmowie przywrócenia terminu, postanowienie o zawieszeniu postępowania.*

Kiedy zażalenie nie przysługuje?

Od wielu postanowień w trakcie sprawy (np. o dopuszczeniu dowodu z dokumentu czy wyznaczeniu terminu rozprawy) zażalenie nie przysługuje. Możesz je zakwestionować dopiero później, w samym odwołaniu od końcowej decyzji.

Gdzie szukać informacji?

Zawsze dokładnie czytaj **pouczenie** znajdujące się na samym końcu każdego pisma z urzędu. Urząd ma prawny obowiązek napisać tam, czy przysługuje Ci odwołanie/zażalenie, w jakim terminie i do jakiej instytucji musisz je skierować.

W przypadku skomplikowanych spraw lub wątpliwości, udaj się do najbliższego Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Świadczenia Poradnictwa Obywatelskiego, gdzie bezpłatnie pomoże Ci adwokat lub radca prawny.

JAK ZAPISAĆ SIĘ NA PORADĘ

np.ms.gov.pl

32 776 30 31

npp@umtychy.pl

Biuro Obsługi Klienta, Urząd Miasta Tychy, al. Niepodległości 49

LOKALIZACJA PUNKTÓW

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Mediacji
Wielofunkcyjny Budynek „Balbina Centrum"
ul. Barona 30/212

pn – pt
9:00 – 13:00

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Mediacji
Ośrodek Interwencji Kryzysowej
ul. Nowokościelna 27

pn – pt
13:00 – 17:00

Punkt Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji
Wielofunkcyjny Budynek „Balbina Centrum"
ul. Barona 30/212

pn – pt
13:30 – 17:30

Punkt Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji
ul. Grota Roweckiego 42/135

pn – pt
8:00 – 12:00

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Mediacji
ul. Grota Roweckiego 42/135

pn – pt
12:30 – 16:30

Ministerstwo Sprawiedliwości

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA

Zadanie sfinansowano ze środków miasta Tychy pozyskanych w ramach dotacji z budżetu Państwa.

TYCHY

Ministerstwo Sprawiedliwości

Urząd Miasta Tychy